

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Ogl.
se sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.40

„JUTRA“

Sokolskim pripadnikom

Bratje in sestre! Ob pričetku novega leta je potrebno, da se ozremo nazaj, da pregledamo sokolsko življenje in delo v preteklem letu, da ugotovimo pozitivne in negativne strani tega življenja in dela in ustanovimo iz tega potrebne sklepe. Ne smemo pri tem zapirati oči pred stvarnostjo, ker nevarnost ne mine, ako človek zamiži, da je ne bi videl. Dva glavna pojavi smo mogli lani opaziti v Sokolstvu: upadek števila naših edinic in našega članstva in izvestno kolebanje, ki se je pokazalo tu in tam v sokolskih vrstah. Oba ta dva pojavi sta posledica nacionalno-političnega vrenja, ki je lani doseglo posebno izrazitost in ki je — kar je povsem prirodno — imelo svoj vpliv na sokolsko življenje mimo naše volje, da, celo proti njej.

Prvemu pojavu ne dajemo posebnega pomena, ker je po večini odpadlo ono, kar se ni bilo dovolj sokolsko zavedno ali dovolj močno in sposobno za življenje. Število samo ne pomeni mnogo za moč organizacije, pač pa so važne zavednost, npravnost in vztrajnost poedincev, ki ustvarjajo to organizacijo. Pomembnejši je drug pojav. Kolebanje povzroča nezaupanje, nediscipliniranost in nezadovoljstvo. Resnica je, da je bila nezadovoljnost vedno predhodnica napredka, toda to samo tedaj, ako izvira iz stalne težnje po nečem boljšem. Če pa ne izvira iz take težnje ali če je neutemeljena ali nedoločena, potem je taka nezadovoljnost škodljiva, ker ubija polet, ovira voljo in otežuje akcijo. Zato je neogibno potrebno, da se vsakdo od nas vpraša, ali je njegova nezadovoljnost upravičena in kaj je storil sam, da odstrani njene vzroke. Ne smemo samo tarnati in kritizirati, sedeti prekrižanih rok in čakati, da bodo drugi delali namesto nas. Ni dovolj, ako imamo dobre zamisli, temveč je treba tudi delati za realiziranje teh zamisli. Ideje vodijo, toda od dela živimo.

Na drugi strani pa, kolikor so težje prilike, ki v njih živimo — in te prilike niso nikdar bile za Sokolstvo težje od današnjih — toliko manj sme biti osamele akcije, ki bi zapustile okvir naše skupne prizadevnosti. Nikdar ni bila bolj edinstvenost pogledov in akcije potrebnejša, kakor je ravno danes, in nikdar ni bila enotnost sokolske organizacije nujnejša.

Iz niza dogodkov v preteklem letu moramo posebe omeniti troje uspešnih sokolskih manifestacij: na pokrajinskem zletu v Subotici, kjer smo skupno z brati Čehoslovaki, Poljaki in Bolgari ponovno manifestirali sokolsko in slovansko bratstvo; zlet primorskih žup v Šibeniku in olimpijado v Berlinu, kjer je jugoslovensko Sokolstvo osvojilo tudi takrat — kakor že vedno doslej — v mednarodni borbi častno mesto. Ponovno se je s tem naše Sokolstvo afirmiralo na mednarodnem sportnem poprišču. Na svoj uspeh smo lahko ponosni — in to tembolj, ker je sokolska zmaga na olimpijadi bila edina zmaga, ki jo je izvojevala naša domovina.

V novem letu nas čaka veliko dela. Smotri so jasni, naloge povsem določene. Blodenju in kolebanju ne sme in ne more biti mesta med nami. Poleg rednega vzgojnega dela, ki ga moramo še bolj poglobiti in intenzivneje izvajati, nas čaka še posebna naloga, ki smo jo prostovoljno prevzeli nase.

Sokolska Petrova petletka stopa v življenje v novem letu. Ona naj da novega poleta sokolskemu delu. Sprejeli smo to nalogo z navdušenjem, ki pa ne sme ugasi. Prisegli smo, da bomo izvršili prostovoljno prevzete naloge. Z delom in samo z delom moramo izpolniti svojo zaoblju-

Nova nevarna točka: Španski Maroko

Nemci gradijo utrdbe napram francoski Mavretaniji

BERLIN, 11. januarja. Tukajšnje časopisje se ostro obrača proti francoskemu tisku, ki da razširja o Nemčiji zločinske laži. Tako piše »Lokalanzeiger«, da je neokrnjenost vseh španskih kolonij že zdavnaj ugotovljeno načelo nemške ter italijanske politike. Pač pa se nahaja sovjetska Rusija po dejanjih ter izjavah v nasprotju s tem načelom.

PARIZ, 11. januarja. Glede diplomatske akcije Francije z ozirom na izkrcanje Nemcev v španskem Maroku se doznava, da je Francija izrekla Francovi vladj svarilo, ki mu bo v bližnjih dneh sledila še ostrejša nota, če bi španska oblastva tega svarila ne upoštevala. Nadalje se doznava, da postopata Anglija in Francija glede maroškega vprašanja v najtesnejšem sporazumu in da je angleška vlada odločena podpreti vsako francosko akcijo. Govori se celo v predstoječi franc. angl. oboroženi intervenciji, če bi drugače ne šlo. Sporedno pa gre akcija Anglije, da se takoj ustavi vsako pošiljanje prostovoljcev v Španijo.

LONDON, 11. januarja. »Observer« piše, da se bo predložil londonskemu odboru novi britanski predlog glede nevmišavanja, ki se bo sporočil Veliki Britaniji, Franciji, Nemčiji, Italiji, Portugalski ter sovjetski Rusiji v svrhu enotnega postopka in skupne kontrole, ki naj prepreči vsako pojavljanje tujega materiala po kopnem, vodi in zraku na španskih tleh.

PARIZ, 11. jan. »Havas« poroča: Gospa Tabouis poroča v »Oeuvru«, da prodirajo Nemci vsebolj v špansko kolonijo Río del Oro. Nemci se utrjujejo ob mehan navedene španske kolonije napram francoski Mavretaniji. Iz te točke bi mogli Nemci ovrniti promet med francoskim Marokom in francoskimi kolonijami v zapadni Afriki. V zvezi s tem opaža živahna delavnost Nemcev na Madeiri in okoliških portugalskih otokih, kjer gradijo Nemci razna oporišča. Prispeli so nemški strokovnjaki, ki izbirajo primerna mesta za ustvarjanje pomorskih in hidroavionskih oporišč.

BERLIN, 11. januarja. Havas poroča: Državni kancelar Hitler se je sinoči vrnil iz Berchtesgadena v Berlin. Danes odpotuje v Pariz francoski poslanik v Berlinu Franco's Poncet.

LONDON, 11. januarja. Reuter poroča: Francosko poslanništvo v Londonu je prejelo navodilo svoje vlade, v smislu katerih je Francija pripravljena predlagati sodelovanje francoske in britanske mornarice, dokler se ne izmenjajo informacije glede vprašanja španskega Maroka.

Dr. Beneš poseti v maju Jugoslavija

BEOGRAD, 11. januarja. Semkaj je prispela vest, da bo predsednik čehoslovadske republike dr. Edvard Beneš spomladi službeno obiskal Jugoslavijo. Po informacijah se bo ta obisk visokega gosta vršil najbrže meseca maja, ko se skoro redno vršijo sestanki zunanjih ministrov Male antante.

Laški parnik žetev velike katastrofe na Jadranu

SPLIT, 11. januarja. Ob 8. uri je trčil italijanski tovorni parnik »Morea« z drugim italijanskim parnikom »Ubertas« od 1.500 ton, ki se je takoj potopil, dočim se je moštvo rešilo. »Morea« se je z majhnimi poškodbami vrnila v Trst. Podrobnosti o tej katastrofi v bližini Dolgega otoka pri Tazerju manjkajo. To vest je sporočil italijanskemu konzulu v Splitu kapetan parobroda »Morotini«.

Neizpovedni savežniki Japancev

ŠANGHAI, 11. januarja. Reuter poroča, da je Sianfu zopet padel v roke kitajskih ekstremistov, ki napovedujejo vojno proti

bo. To delo pa mora biti premišljeno in koordinirano. Ono zahteva od vseh nas mnogo napora, in to ne trenutek trajajočega, temveč trajnega napora, ono zahteva mnogo ljubezni in npravnih moči. Vse osebne sposobnosti moramo uporabiti v splošno blaginjo. Posebno važna naloga čaka starešinstva, tehnične in prosvetne odbore naših sokolskih edinic in žup. Njim na čelu morajo biti najspodobnejši in najbolj navdušeni bratje in sestre. Oni morajo s svojim navdušenjem razplamte ti ogenj navdušenja v najširših sokolskih vrstah, da pridobe za sodelovanje vse še neizkoriščene moči, da urde in čvrsto povežejo vse sokolske vrste, da potegnejo za seboj omahljivce in jim dajo pol leta za nove čine. Ne gre več zgolj samo za delo poedincev, temveč gre za kolektivno koordinirano delo vsega Sokolstva za korist naroda.

Ob koncu tekočega leta bomo lahko ugotovili, ali smo ali nismo dorasli nalogi, ki smo jo prevzeli nase. V delu za obč-

blaginjo bomo storili največ tudi za izgraditev lastne osebnosti. S tem pa bomo tudi izvršili glavno nalogo sokolske vzgoje: vzgojiti osebe npravno močne, zdrave na duhu in telesu, pozitivne in konstruktivne; zavedne državljane, ki so prepričani, da je najvišja vrednota v življenju služba narodni celoti in obči blaginji. S tem bo Sokolstvo tudi na najlepši način izvršilo svojo dolžnost napram narodu. In vsak poedinec bo našel v neprestanem izpopnjevanju svoje osebnosti z delom za celoto najdostojnejšo nagrado za ves napor in trud.

In da bomo svoje težnje tudi oživotvorili, moramo verovati v sokolske ideale, verovati v koristnost sokolskega dela za narod in predvsem moramo verovati sami v sebe in v svoje sokolsko bratstvo.

Delo in napor za občo blaginjo in napredek naj bodo sokolsko geslo v l. 1937! Zdravo! Savez Sokola kraljevine Jugoslavije.

Pet let Nanosove tvorne delavnosti

Naši vrli Nanosovci so se zbrali včeraj v lepem številu v primerno okrašeni gor. dvorani Narodnega doma, kjer so je vršil jubilejni redni občni zbor njihovega društva, ki je z včerajšnjim dnem zaključilo 5. leto svojega uspešnega in neumornega delovanja. Občnega zbora se je poleg številnih zastopnikov tuk. nacionalnih organizacij ter nekaterih emigrantskih v naši banovini in izven nje udeležil, tudi delegat beograjskega Saveza emigrantskih društev g. dr. Dekleva.

Agilni Nanosov predsednik g. Marino Kralj je otvoril letošnji zbor s prisrčnim pozdravom vsem navzočim. Posebno to ple besede je izrekel saveznemu delegatu, ki so ga vsi burno pozdravili. Predsednikovo poročilo nam je predložilo razvoj emigrantskega gibanja in delovanja v preteklem poslovnem letu, ki je bilo posvečeno kakor v vsej dosedanj razvojni fazi od ustanovitve Orjema pa do današnjega Saveza, vzvišenim stremljenjem emigrantstva. Vse delo je bilo usmerjeno v pravcu zbiranja mladine v emigrantskih društvih. Pred 5 leti zbranih 1500 podpisov je potrdilo potrebo emigrantske organizacije v Mariboru, ki naj zbira emigrantski naraščaj in ga vzgaja v duhu prave jugoslovenske ideologije. Podrobno delo preteklo poslovne dobe se zrcali v širjenju propagande za naše kraje, v komemoracijah za naše žrtve, v organiziranju emigrantskega kongresa v Mariboru, v ciklusu predavanj, v zaposlitvi naših beguncev in v splošnem sodelovanju z vsemi ostalimi nacionalnimi organizacijami ob naši severni meji. Ob najtesnejšem sodelovanju s Savezom je pokrenil »Nanos« v preteklem letu tudi akcijo za zgraditev azila za emigrante. Da se olajša socialna beda emigrantskega življa, se je ustanovila »Gradbena in zaposlitvena zadruga« v Mariboru, ki naj postavi v dogledni dobi emigrantski dom, v katerem naj bi se namestila kuhinja, ogrevalnica in prenočišča za begunce. V tem domu naj bi se nastanila vsa emigrantska društva s čitalnico in knjižnico.

Iz tajniškega poročila, ki ga je podal g. Hvala, ponemamo, da je bilo delo v organizaciji zelo razgibano in da šteje Nanos danes 810 članov in članic. Najvažnejša postavka tajniškega dela je nedvomno zapopade v nasrbi za posredovanje glede zaposlitve članov in izposlovanja zaposlitvenih dovoljenj. Blagajniško poročilo g. Majcena izkazuje Din 51.091 prejemkov in Din 49.760 izdatkov, torej 100.851 Din denarnega prometa. Društveni gospodar g. Možina nam je povedal, da znaša vrednost inventarja brez knjižnice Din 9.949, medtem ko ima knjižnica v smislu poročila knjiž. g. Logarja v predalih društvene knjižnice 585 knjig v vrednosti 1.500 Din, katerih so se člani kaj pridno posluževali. Med najpozitivnejše postavke letošnjega obračuna pa spada nedvomno delovanje ženskega krožka, kateremu načeluje vestna in neumorna gospa Pinterjeva, ki je vložila tako v nabiralno akcijo, kakor tudi v kulturno in narodno obrambno delo veliko truda in pri katerem delu so ji pridno pomagale vse ostale odbornice. Za pevski odsek je poročal g. Trpin. Pevski odsek je imel 93 vaj. 9 nastopov in 2 javni prireditvi. Ustanovljen je tudi godbeni odsek. Za vsemj temj poročili je sledilo izčrpno poročilo o prosvetnem delu, ki ga je podal učitelj g. Reja Leopold in ki nam priča, da je bil »Nanos« tudi na tem polju izredno marljivo društvo. Nič manj važno je poročilo gosp. Grmeko Alfonza o delovanju socialnega odseka, ki je nudil beguncem pomoč v hrani, skrbel za zaposlitve svojih članov in ustanovil v to svrhu poseben akcijski odbor. Poročilo o akciji za zgradbo doma

Sokolske veste

Kulturna delavnost pobežkih Sokolov

Sokolsko društvo Pobrežje je presenetilo na dan Sv. treh kraljev svoje številne prijatelje z izredno uspelo igro »On in njegova sestra«. Komad zahteva dobre moči, a je uspel pri dobri zasedbi tudi gotov. Pobreški diletanti so tako igralo kakor tudi pevsko popolnoma zadovoljili, glavne vloge so bile celo odlično podane. Kakor vedno, se je tudi topot odlikovala posebno s. Vera Kléměničevá, ki je odigrala težko vlogo sestre živahno in s temperamentom. Dober partner ji je bil br. Ciril Vidmar, ki je igral njenega brata s pristnim, naravnim humorjem. Od ostalih soigralcev je treba omeniti še s. Mileno kot gledališko primadono, s. Ljubko kot Grdinko, br. Frisca kot dr. Vesela, br. Mikelič kot barona Harpena itd. Tudi ostali, kakor uredniški sluga, režiser, gledališki ravnatelj ter zdravnik so bili v dobrih rokah in so

ustvarili skupno z ostalimi lepo in skladno podajavno celoto. Pribiti je treba dejstvo, da so se naši številni diletanti tekom kratkega časa povzpeli na zavidanje vredno vižino, kar dokazujejo nabite dvorane ter gromki aplavzi navdušene publike. Dobro bi bilo, da bi na tej črti tudi ostali. Ob primerno izbranem repertoarju ter — kakor doslej — skrbno pripravljenih igrah jim bo tudi gmotni uspeh zasiguran, kajti na Pobrežju imamo dosti zavednega občinstva, ki rado poseča dobre predstave in ki ve ceniti trud in požrtvovalnost vrljih diletantov. Omeniti moramo še, da je sodeloval tudi salonski orkester »Drave«, ki je s primerno in lepo izvajano glasbo prispeval v obilni meri k dobremu razpoloženju publike. Režija ter glasbeno vodstvo je bilo v rokah br. Lintnerja, kateremu pripada pač levji delež na zadnjih uspešnih pobežkih diletantske družine. J. Ž.

Za naše morje

Jadranska straža v Mariboru

Smoter sleherne kulturne in narodne organizacije je v tem, da gradi in ustvarja realne dobrine v prilog naše mladine in bodočnosti, kajti v mladini je moč in zdravje naroda.

Mladinski dom kralja Aleksandra I. v Bakru je zadostna priča delovanja in ustvarjanja te organizacije v obmejnem Mariboru. Vse, kar je zdravega in še čuti v sebi jedro našega velikega jugoslovenskega naroda, se oklepa vrsti te organizacije, ki stremi le za tem, da upoizna našo mladino s prelepim našim morjem in obalo. Naj navedem le nekaj števil iz letovanja šolske mladine v omenjenem domu v Bakru:

Vsega skupaj je bilo v letošnji sezoni v domu kralja Aleksandra I. v Bakru 8158 prenočišč in sicer: letovalo je 339 dečkov, 363 deklic in 57 nadzornikov v dobi 210 dni.

S kakšnim veseljem se vživi in zagleda mladina prvič v morje! Kako sve-

ta ji je vsaka vez, ki jo v sebi čuti do morja in bivanja na morju!

Oblastni odbor Jadranske straže je na tudi preskrbel vse potrebno, da se mladina nauči plavanja in veslanja, da pozabi na domotožje in se znajde ob sinjih valovih kakor doma. Čolni, plavalne deske, splavi, žoge, deske za sončenje in še mnogo drugega, je vsak trenotek na razpolago deci, da kramlja in se uri v akrobacijah svojih prvih izkušenj na morju.

Da se je lahko to doseglo, je bilo potrebno predvsem preskrbeti si sredstva. V ta namen sta odbora JS v Mariboru, katerima predsedujeta gg. Dr. Leopold Franjo in dr. Vrečković, priredila več slavnostnih prireditev in akcij, ki so bile v preteklem letu posvečene temu cilju. Naj omenim le nekatere: Dijaška akademija PJS, Jadranska noč in revija narodnih noš, tombola JS in druge. Pri tem sodelovati je častno in zaslužno za narod, kajti nikdar ne bomo dovolj

nam pojasnjuje, da se je v ta namen zbralo dosedaj že nad 20.000 Din. Ustanovitev gradbene zadruge uredničuje lep in plemeniti namen organizacije. Po poročilu revizorja g. Rudolfa Cotiča in izglasovani razrešnici so se v najlepšem sporazumu in ob soglasnosti vseh navzočih vršile volitve, pri katerih je bil izvoljen naslednji odbor:

Predsednik Kralj Marino, odborniki Kete Ferdo, Novak Mirko, Hvala Peter, Batagelj Avgust, Prunk Maks, Živic Ignacij, Možina Valentin, Furlan Just, Logar Jos., Grmek Alfonz, Pahor Slava, Zavodjal St., Bizjak Lojze, Vilhelm Albert, Cotič Rudolf, Gulič Andro, Pinter Antonija, Štoka Angela, Fradel Marija in Reja Leopold.

Revizorji: Bratoš Josip, Majcen Ivan. — Namestnika: Domicelj Marija in Blažič Kristijan. — Razsodišče: notar Kogej Jakob, Kutin Anton in Čoš Franjo.

Stvaren potek občnega zbora in velika ljubezen do dela, ki smo jo povzeli iz poročil posameznih funkcionarjev našega emigrantskega društva »Nanos« nam jamčijo, da bo društvo delovalo v bodočem poslovnem letu s podvojeno močjo v prid emigrantskega življa ob naši severni meji. Letošnji občni zbor je bil mejnik dela, ki dviga društvo k novim pobudam in še večjemu razmahu. Nesebično delo agilnih odbornikov »Nanos« naj bi bilo tudi v bodoče kronano s čim lepšimi uspehi!

Dr. Fran Vatovec:

140 let slovenske žurnalstike

(Dalje.)

»Lublankke Novize« pa so umevno prinašale tudi domače novice in vesti, razen tega v »perstavkih« ob koncu vsake številke vsakršne razglase, oglase, žitne cenc, loterijo, smrtne slučaje itd. Pri teh domačih novicah so prevladoval ljubljanske in okoliške, dočim srečujemo vesti iz drugih slovenskih krajev le bolj poredkoma. Radi tega ni nič čudnega, ako je razširjenost »Lublankkih Noviz« bila skoro izključno omejena na področje bivše Kranjske, tako da v ostale slovenske pokrajine niso mogle prodreti. S tem pa še ni rečeno, da bi se z leti in v slučaju daljšega izhajanja s pametno organizacijo ne bile usidrale v ostalih slovenskih predelih.

Tako zasledimo med Vodnikovimi novicami iz domačih krajev, kakršnih konkurenčna »Laibacher Zeitung« ni imela toliko, vest, da so »Njih cesarska Svitlost pervolili, da imajo vsi Dehanti Lublanskiga kapitela zanaprej infilirani biti« (Nov. 1797, št. 8); da so »v Nedelo 12. svečana 1797 na Cesarjovga rojstva god v Lublanskim theatri eno pesem po nemški neli«; da so se »18. dan Svičana 1797 popoldne ob

petih v Lublano perpelali njih kralve visokosti Prince Karl, inu Prince Ferdinand«; da so 4. dan malega srpana 1797 »muzikanti Lublanskiga mesta se z' muziko gori po Lublanici na čolnih pelali, inu zvečer ob deseti uri nazaj peršli«; da »Torek drugi dan Prosenca se je gospod Molitor en mojster v' musiki na svoje gosli tukaj v' Lublani slišat pustil; naj se vsi Šiškarji pruti nemu skriejo«; da sta bila »Torek zjutra (2. prosenca 1798) ob devetih dva hudodelnika obješena na umir kraji jame blizo S. Kristofa«; nadalje, da »Nedelo (29. malega travna 1798) popoldne ob treh, kader so ljudje v' cerkvah, vstane na naglim ogin v' Krakovim, ribiškim predmestji naše Lublane«; da je »4. dan tega meseca (malega travna l. 1800) Ternovo per Lublani pogorelo«; potem, da je »Velki pondelik (l. 1800) bi boj v' gradiši med žnidarji inu šibarji«; da je »Šesti dan tega mesca (leito pada 1800) po polnoči ob dveh bil v' Lublani potres, hvala Bogu de ni bil škodliv inu da ni dolgo dural«.

Vodnik troši vse te drobne novice po svojih »Lublankkih Novizah« in pripoveduje tudi o drugih vsemogočih domačih zanimivostih, tako n. pr. o tem, da so Šiškarji sloveli nekdanj kot dobri godei, da se je v Ljubljani pričela šola za babice, da je bila 16. V. 1798 neka hiša v Krakovem prvokrat krita z opeko, da so se l. 1799. pojavili po vsej deželi silni volkovi, »ki blizo hifh perhajajo, inu Isteze nevarne delajo«, itd.

Ko je naš prvi slovenski novinar s toliko marljivostjo. vestnostjo in natančnostjo zael v evidenco vso to obilico novic od vsepovsod, iz tujih krajev in doma-

tesno povezani s srcem naše moči in prospirite, t. j. z našim morjem.

V senci našega Velikega pokojnega kralja Aleksandra in v ognju njegovih svetlih besed ter ljubezni do domovine

delujmo in vodimo mladino z roko v roki naravnost naprej v brezskrbno veliko bodočnost našega naroda in v bistvo naše rasne moči. L. B.

S stanovske fronte

Zborovanje mariborskih železniških uradnikov

V hotelu »Meran« je bil večeraj dopoldne redni letni občni zbor Udruženja jugoslovenskih železniških uradnikov, pododbor Maribor, v katerem so včlanjeni železniški uradniki prve in druge kategorije. Zborovanje je otvoril in vodil predsednik mariborskega pododбора višji kontrolor g. Ferdo Žužek, ki je uvodoma pozdravil številno navzoče člane, posebno pa delegate oblastnega odbora v Ljubljani gg. predsednika inšpektorja Jenka, tajnika dr. Čampo in Janeza Koširja ter delegate centralne uprave v Zagrebu. Na-

to je podal g. Žužek izčrpno poročilo o delovanju Udruženja, ob katerem je bilo razvidno živalno delo mariborskega pododborja zaboljšanje socialnih in drugih vprašanj v korist članstva. Iz tajniškega poročila, ki ga je podal tajnik g. Lovro Budihna, je razvidno, da šteje mariborski pododbor UJŽU 130 članov. Po poročilu blagajnika g. Janeza Lipovška in po izrečeni zaupnici staremu odboru so po kratkem odmoru sledile volitve, pri katerih je bil v celoti izvoljen dosedanji odbor s predsednikom g. Žužekom na čelu.

Socialni problemi

1839 brezposelnih v mariborskem področju

Te dni smo objavili nekaj podatkov iz statistike Središnjega urada za osiguranje radnika (Suzorja) v Zagrebu, ki dokazujejo, da je v naši državi brezposelnost v upadanju. Ta statistika nam kaže naravno samo pregled v splošnem, medtem ko nam kažejo številke mariborske Borze dela, da je Maribor med onimi mesti, kjer število brezposelnih ni padlo, temveč je nasprotno še naraslo, tako da zaznamuje ta statistika koncem decembra nič manj kakor 1839 brezposelnih. Za Maribor je to porazna številka, ki jo nehote v tem trenutku primerjamo s številkami onih prošelj in vlog, ki so jih vložili pri nas tujci v svrhu dovoljenja bivanja in zaposlitve v naših podjetjih.

Oglejmo si nekoliko bližje statistiko gibanja na mariborskem delovnem trgu v letu 1936. Glasom podatkov naše tukajšnje Borze dela je iskalo dela v toku prejšnjega leta 4964 oseb in sicer 3043 moških in 1921 žensk. Največ povpraševanja po zaposlitvi je bilo v mesecu decembru (689), najmanj pa v aprilu (270). Izvršenih posredovanj je bilo 1250, od teh 324 za moške in 926 za ženske delovne moči. Največ uspešnih posredovanj je bilo izvršenih v mesecu avgustu in sicer 36 moških in 95 ženskih delovnih moči, skrpno 131. Kako sorazmerno veliko število brezposelnih se je zateklo k Borzi dela za brezposelno podporo, nam kažejo številke posameznih mesecev, ki izkazujejo skupno na podporah Din 484.923 za 3064 prosilcev. Tudi glede podpor števila oseb, ki so jih dobile, je mesec december rekorden. V mesecu decembru je prejelo namreč 668 oseb Din 84.587 brezposelnih podpor.

Letni meseci kažejo tako v številu brezposelnih kakor tudi glede izdanih podpor najmanjše postavke. V juniju pr. leta je bilo izdanih samo Din 18.354 za brezposelne podpore 100 osebam. Borza

dela vodi v svojih seznamih poleg vseh teh rubrik še poseben sestav vseh onih, ki so iz tega ali onega vzroka izpadli iz stanja brezposelnih, bodisi da so se preselili ali pa da so si sami priskrbeli zaposlitev. Celoleten sestav kaže 3110 brezposelnih oseb in sicer 2222 moških in 888 ženskih del. moči. Nič manj zanimivo je vsakomesečno končno stanje brezposelnih, ki se v preteklem letu giblje med najnižjim stanjem v mesecu avgustu 1166 (902 moška in 264 žensk) in najvišjim stanjem v preteklem letu v mesecu decembru, ko je število brezposelnih naraslo kar na 1839 (1446 moških in 393 ženskih delovnih moči).

Bilanca o gibanju na delovnem trgu in naraščajoči brezposelnosti, ki jo lahko povzamemo iz suhih števil, ni rožnata in osvetljuje z žarko lučjo težke socialne in gospodarske prilike našega obmejnega ozemlja.

Tezenske novice

Nesrečo je preprečil. Ko se je vračal te dni neki uslužbenec tovarne »Teksta« proti domu mimo barak v Dobravi ali po »domače« Abesiniji, se je iz neke barake valil gost dim. Delavec je poskušal odpreti vrata, pa so bila zaklenjena. Odprl jih je s silo in opazil na tleh ležečega otroka, ki ga je že omamil dim. Vrgel je na otroka sukno in ga odnesel na prosto. S pomočjo sosedov je pogasil ogenj, katerega žrtev bi kmalu postal otrok, ki se je na svežem zraku zopet kmalu zavedel. Starši, ne puščajte otroke samih!

Porast prebivalstva. Radi ugodnih gradbenih razmer raste neverjetno število tezenskega prebivalstva, ki se je od leta 1921. do danes potrojilo. Tezno šteje danes v bivših svojih mejah 498 družin in 2114 prebivalcev.

ih poljan, ter z njimi seznanjal tedaj čitajoči slovenski svet, ni vendarle mogel prikriti tistega žara toplote in simpatij, ki ga je navdajal, ko nanese beseda o Rusih. Tedaj se njegovo izrazoslovje, sicer utesnjeno v hladnost poročevalskega podajanja, sprosti v svežem zamahu in poudarku, ki naj potegne čitatelje za seboj.

Tako poročajo »Lublankke Novize« v št. 26, nov. 1799, radostno vest: »Ena nova perkascen je za nas krajnce, de so Rusi naši stari bratje peršli nas ne li obiskat, temuč tudi pred sovražnikom branit. Pred poldrugi tavžent letmi so prvi Slovenci v' te naše Kraje peršli, oni so bili od Rusov inu drugih sloven-cov roda; od tiga pride razlōčik, zakaj mi lahko zastopimo rusovski jezik; oni so namreč slovenci, inu Korenina, od katire so naši očaki rojeni. Daleč uni kraj Donave so se zaredili, inu počasi lesem stęvali, dokler je nar krajni rod na kraj laške dežele perderl, inu tukaj se naselil, ter deželo imenval K r a j n o. Zdj vidimo z' očmi, kakišne mogočne inu velike brate mi po sveti imamo, katiri so naš slovenski jezik vselej čist ohranili. Proti letim se imamo bližaji, kaderkol očemo jezik čistiti. Pa se tudi od njih učiti, kader je treba deželo pred sovražnikom brāniti. Ako oni silno daleč prideo, zakaj bi mi tukaj blizo nepomagali. se sovražniku zoper postaviti?«

Kakor v tem, tako plamti tudi v drugih poročilih, ki se nanašajo na Rusijo, žarko Vodnikovo rusofilstvo in vseslovensko rodoljubje, ki ima zlasti v njegovem »Povedanju od slovenskega jezika« svojo najplastičnejšo usedlino. (Se nadaljuje.)

Zadnje telefonične vesti

Nova amnestija in pomilostitev

BEOGRAD, 11. januarja. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. so kraljevi namestniki na predlog ministra pravde in na osnovi čl. 30 ustave kraljevine Jugoslavije podelili amnestijo oziroma pomilostitev v sledečih slučajih A.) Splošno amnestijo za vsa kazenska dela iz čl. 5, 6, 7, 8, 9, 19 in 20 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi kakor tudi za kazenska dela iz čl. 302 kazenskega zakona in ki so bila izvršena zaključno z dnevom tega ukaza t. l. 5. jan. 1937 brez ozira na to, če je bil že uveden sodni postopek ali pa če se nahaja v teku. Če pa še ni v teku, se postopek ne pokrene. B.) Daje splošno amnestijo v vseh tiskovih prestopkih, ki se kaznujejo po zakonu o tisku in ki so bili izvršeni do dneva tega ukaza brez ozira na to, ali je sodni postopek že pokrenjen ali pa se nahaja v teku. Če postopek še ni pokrenjen se ne more po-

kreniti. C.) Osebam, ki so bile obsojene po pravomočnih rozsodbah do dne tega ukaza, se oprošča zaporno kazen, ako ne traja več kakor 12 mesecev, prav tako tudi denarne kazni do 5000 dinarjev, pri čemer so izzeti slučaj žalitve in klevete, ki se kaznujejo samo na osnovi privatne tožbe, pod pogojem, da pomiloščena oseba v roku treh let od dneva ukaza ne izvrši splošnega zločina, prestopka ali prekrška, ki bi izviral iz kristoljublja. Č.) Deloma se oproščajo in se znižuje zaporna kazen osebam, obsojenim ni osnovi pravomočnih rozsodb do dneva ukaza, če znaša kazen preko 12 mesecev in sicer: 1. Obsojencem, ki so obsojeni preko 12 mesecev do 4 let, se zmanjša kazen za 1 leto oziroma 6 mesecev, če preje niso bili obsojeni radi zločina. 2. Obsojencem, ki so bili obsojeni na kazen od 4 do 10 let, se kazen

zmanjša za 2 leti, oziroma 1 leto samo v slučaju, ako niso bili preje obsojeni radi zločina. Vsem ostalim pa za eno leto, oziroma 6 mesecev. 3. Obsojencem, ki so bili obsojeni od 10 do 15 let, se zmanjša kazen za 3 leta, oziroma 18 mesecev, ako niso bili kaznovani, ostalim za dve leti, oziroma eno leto. 4. Obsojencem, ki so bili obsojeni od 15 do 20 let, za 4 leta, ako niso bili predkaznovani, ostalim za 3 leta. 5. Obsojencem, ki so bili obsojeni na smrt, se ta kazen spreminja v došmrtno robijo. Oni, ki ob času razglasitve tega ukaza presedevajo v kazničnih kazen dosmrtno robije, se ta kazen pretvori v 20 letno robijo, pri čemer se jim vračuna dosedaj prestalo kazen. Od amnestije pod A) so izvzete one osebe, ki so že bile obsojene za navedena kazenska dela in ki so bili obsojeni poleg na glavno kazen tudi na sporedno

kazen, in sicer izgubo držayne ali druge javne službe. Od amnestije pod A) in B) ter pomilostitve pod C) in Č) so izvzete one osebe, ki so bile obsojene radi sprejemanja podkupnine kot državni, samoupravni ali drugi javni organi. 2. Osebe, ki so pobegnile v inozemstvo ali pa ki krijejo svoje bivališče v notranjosti države ali pa v inozemstvu in se do dne tega ukaza niso niti prijavile oblastvom, niti se vrnili v državo. 3. Osebe, ki so obsojene radi špionaže v korist kakšne tuje države. Pri amnestiji pod A) in B) in pomilostitve pod C) ostanejo v vseh slučajih nedotaknjene pravice države in privatnih oseb glede odškodnine, pri pomilostitvi pod C) pa tudi na plačilo ostalih taks in stroškov. Vsa sporna vprašanja rešuje ministrstvo.

Japonci v uniformah Francovih legionarjev?

GIBRALTAR, 11. januarja. Agencija Havas poroča, da se je izkrcalo v Cadizu več tisoč Japoncev, da se borijo na strani generala Franca. V Sevilli so videli Japonce v uniformi španskih Francovih legionarjev.

4000 † ? mrtvih ...

SALAMANCA, 11. januarja. Iz Francovega glavnega štaba poročajo, da je imela Francova ofenziva uspeh in da so bile borbe okoli Madrida zelo krvave. Republikanske čete beležijo okoli štiri tisoč mrtvih, pa tudi Francove čete so utrpeli velike izgube na mrtvih in ranjenih. Točno število ni znano. Ob cesti La Coruna se je posrečilo Francovim četam, da so zavzele nekatere postojanke. Topniško obstreljevanje sovražnika se nadaljuje. Francova ofenziva se razteza na dolžino 20 kilometrov.

T o k i o, 11. januarja. Japonsko zunanje ministrstvo najodločneje demantira

francoska poročila glede izkrcanja japonskih prostovoljcev na španskih tleh. Japonska je od vsega začetka izvajala glede Španije strogo nevtralnost in ni Japonska doslej priznala Francovega režima ter ni s španskimi borbami v nikakih stikih.

Prepozno ... ?!

LONDON, 11. januarja. Zunanji minister valencijske vlade Del Vayo je izročil britanskemu odpravniku poslov noto, v kateri se izraža mnenje valencijske vlade, da prihaja predlog glede mednarodne kontrole vseh v Španijo namenjenih ladij prepozno. Valencijska vlada ni v stanju, da sprejme ta predlog brez gotovih za-

držkov.

PARIZ, 11. januarja. Angleška nota glede prepovedi britanskih prostovoljcev v španski državljanski vojni je zbudila v Parizu zelo ugoden vtis. Splošno se domneva, da odgovarja to stališče tudi francoskemu stališču.

Madrid se vsebolj pretvarja v pravo bojišče

SALAMANCA, 11. januarja. DNB poroča: Borba na madridski fronti se nadaljuje z vso srditostjo. Med Avarasom in mestno periferijo so republikanske čete uporabljale 8 tankov. Francove čete so neki tank zaplenile.

vaco vso noč vodile borbe. Po vesteh iz Giona so vladne čete v poslednjih dneh izvršile uspešne napade na Monte Maranca. Major Liter, poveljnik nekega madridskega sektorja, je izdal apel na prebivalstvo, da zapusti Madrid, ker se Madrid vsebolj pretvarja v pravo bojišče. Včeraj popoldne so Francove čete ob podpori topovskega ognja izvršili ponovni napad na madridski fronti, pri katerem so sodelovali tudi močni nemški oddelki. Miličniki nudijo energični odpor.

MADRID, 11. januarja. Havas poroča: Število žrtve včerajšnjega bombardiranja Madrida je 5 mrtvih in 34 ranjenih. Od 11 madridskih četrti jih je bilo 7 predmet napada z eksplozivnimi in zažigalnimi bombami. Odbor za obrambo Madrida je izdal poročilo o tem, da so se na sektorju Ara-

Mariborske in okoliške novice

V proslavitev rojstnega dne Nj. Vel. kraljice Marije

je bil v soboto zvečer v Unionu svečano in krasno uspeli I. Sokolski ples v Mariboru. Velika unionska dvorana je bila za to priliko okusno okrašena ter slavnostno prirejena. Nad slikovito pripravljenim odtom sta z državno trobojnico v ozadju viseli sliki Nj. Vel. kralja Petra II., prvega Sokola, in Nj. Vel. kraljice matere Marije. Sprejela je vase živahno valujočo množico Sokolov, zlasti sokolske mladine, ter Sokolstvu naklonjenih Mariborčank in Mariborčanov. Plesni program je bil izbrano ter smiselno sestavljen s poudarkom narodnih plesnih motivov. Večer je nudil pristrčno, izredno sliko bratske sokolske složnosti ter toplo prijateljske družabnosti. Prelep uspeh večera je najzgovornejše pričevalo sokolske zavednosti in discipline, hkrati pa najpristrčneje za-

doščenjem marljivim organizatorjem tega prvega Sokolskega plesa v Mariboru, ki so ga priredili vsa mariborska sokolska društva. Svečanost večera je še pridobila z navzočnostjo številnih mariborskih odličnikov, med katerimi je bilo med drugim opaziti mestnega poveljnika generala M. Milenkovića s soprogo, bivšega župana dr. Lipoldja s soprogo, sedanjega župana dr. Alojzija Jušana, garnizona podpolkovnika Maslača, pomočnika poveljnika 45. pp. podpolkovnika Čordašiča, sreskega načelnika za Maribor levi breg P. Popoviča, šefa mar. državnega tožilstva dr. Zorjana, šefa mestne policije dr. Trstenjaka in mestna svetnika gg. Ivana Sluga in zdravnika dr. Pihlerja.

Himen. Tukajšnji odvetnik dr. Danilo Komavli se je poročil z gđ. Pavlo Podgornikovo. — Obilo sreče!

43 pomiloščenih! Na podlagi nove amnestije bo izpuščenih iz tuk. kaznilnice 43 kaznjencev.

Iz zdravniške službe. Za vršilca dolžnost šefa fiziološkega oddelka je imenovan dr. Franjo Radšel, doslej primarij banovinske bolnišnice v Slovenjgradcu.

Smrtna kosa. V 69. letu starosti je preminil stavbni delovodja Karel Lederer. Žalujočim naše toplo sočutje!

Četrtek oljni večer priljubljene godbe Slamič z velikimi presenečenji v Veliki kavarni.

Iz poštne službe. Za pomožnega tehničnega manipulantja je imenovan Josip Sentočnik v Mariboru.

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v ponedeljek ob 20. uri predava g. univ. prof. dr. B. Zarnik o vprašanju: »Kdaj in kako se je pojavilo življenje na zemlji«. V torek 12. januarja predava g. univ. prof. dr. B. Zarnik o temi: »Vzroki spreminjanja živih bitij«. Biologija nas uči, da

Strahovita železniška katastrofa: Več kakor 100 mrtvih

RIM, 11. januarja. Agencija Stefani poroča iz Moskve: Na progi Moskva—Korbovsk se je pripetila strahovita železniška katastrofa radi trčenja dveh brzovlakov. 32 vozov je popolnoma razdejanih.

Kino

Kino Union. Do vključno torka očarljivo lepi film »Žetev« s Pavlo Wessely. V sredo: Franciška Gaal.

obstoja razvoj živih bitij z enostavnejšim oblik k vedno popolnejšim. Posebno važen problem pa tvori vprašanje o povzročiteljih te evolucije in sta poskusili dati na to odgovor Lamarchova in Darwinova teorija. Potom eksperimenta se je pa pričel reševati ta problem še le pred 30timi leti, a so ostali ti rezultati do sedaj še precej skromni. — Predavanje tolmajočo skioptične slike.

Izlet z avtokarom v Graz. »Putnik« priredi dne 16. januarja 1937 kompenzacijski izlet z avtokarom v Graz. Odhod iz Maribora ob 7.30 izpred hotela »Orel«. Povratek iz Graza ob 23. uri izpred hotela »Steirerhof«. Cena vožnje Din 100. Čimprejše prijave sprejema »Putnik«, tel. 21-22.

Tragična smrt otroka.

Pred mariborskim okrožnim sodiščem se je danes dopolne obravnavala tragična smrt 8 mesecev starega Romana Robina, sinčka zakoncev Robin. Na zatožni klopi je sedela 22-letna služkinja Helena Rebernikova, ki je bila uslužbena pri Robinovih na Tržaški cesti. Dne 18. septembra je Rebernikova pri štedilniku pestovala mladega Romana, ki je nenadoma segel z ročico v lonec vrelega mleka ter pri tem zadobil tako hude poškodbe, da je dva dni pozneje umrl v mariborski bolnišnici. Radi malomarnega nadziranja otroka je bila Rebernikova obsojena na 14 dni strogega zopora, pogojno za dobo 2 let.

Mrtvaški zvon. Na Vojašniškem trgu št. 2 je umrl bivši sluga Matej Munda, star 58 let. V splošni bolnišnici je izdihnila 60-letna zasebnica Terezija Brumen, v Vinarju št. 13 pa je preminil v častitljivi starosti 74 let tesarski mojster Boštjan Požavko. Žalujočim preostalim naše toplo sočutje.

Obsojeni vlomilci.

Mali kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča je danes dopolne obravnaval več slučajev vlomov in tatvin, ki so se vršili v zadnjem času na našem podeželju. Tako je bil obsojen 21-letni delavec Henrik Leskovar iz Slovenske Bistrice na 15 mesecev strogega zopora, ker je vlomil v stanovanje posestnika Gregorja Tekavca v Ritoznoju ter ukradel obleke, perila itd. v vrednosti 1500 dinarjev, 24-letni delavec Karel Žlaber iz Velke je bil obsojen na 1 leto strogega zopora, ker je stražil v Stari gori in v Gačniku. 33-letni mesarski pomočnik Avgust Kolar iz Rogoševcev pa je bil obsojen na 8 mesecev strogega zopora, ker je v Tešanovcih ukradel pošestniku Ludviku Kucanu razne predmete v vrednosti okoli 6000 dinarjev.

Mariborski šahovski klub zopet poražen.

V Celju se je včeraj popoldne odigrala revanšna semifinálna šahovska tekma za prvenstvo Slovenske šahovske zveze, in sicer sta se srečala Mariborski šahovski klub in šahovski klub Celje, ki se je končala z zmago Celjanov v razmerju 4 in pol : 3 in pol. Posamezni rezultati so bili naslednji: inž. Sajovic (C): prof. Stupan (M) 1:0, Modic (C):Mešiček (M) 0:1, Cijan-Lešnik (M) 0:1 Krulc:Kukovec (M) 1:0, Hočevar (C):Konič (M) 1:0, Skitek (C):Ostaneč (M) 1:0, Grašar (C): dr. Lippai (M) remis, Šmigovec (C):Bien (M) 0:1. Ker je tudi v prvem srečanju v Mariboru zmagal šahovski klub Celje, in sicer v razmerju 6:2, se je Celje kvalificiralo za finalno tekmo z Ljubljanskim šahovskim klubom.

Nezavestnega v hlevu nekega posestnika v Počehovi so našli 36 letnega delavca Jožefa Solaka iz Sv. Trojice v Sl. goricah.

Takoj so poklicali mariborske reševalce, ki so Solaka nemudoma odpremili v splošno bolnišnico. Tamkaj so zdravniki ugotovili, da je Solak zadobil na glavi več udarcev z nekim ostrim predmetom, najbrže nožem. Ko je Solak zopet prišel k zavesti, je izpovedal, da se je zvečer vračal iz neke gostilne v Počehovi po državni cesti domov. Nenadoma pa ga je iz ozadja napadel neki neznan moški, ki mu je prizadjal več udarcev po glavi. Kaj se je potem zgodilo in kako je prišel v hlev, kjer so ga našli, ne ve, ker se je onesvestil. Orožniki sedaj poizvedujejo za napadalcem.

Mariborski akvaristi so se zbrali včeraj pri »Orlu«.

kjer se je vršil redni letni občni zbor društva »Akvarij«, ki ga je otvoril in vodil predsednik g. T. Koser. Iz poročil tajnika Hlebša, blagajnika Praznika ter knjižničarja Sinčena je bilo razvideti živahno prizadevanje društva za propagando akvarizma, ki se v Mariboru prav lepo razvija. Po poročilu nadzornika Ekaria so izvolili z malimi spremembami dosedanjio upravo s T. Koserjem na čelu. Pri slučajnostih se je sklenilo, da priredi letos društvo ob priliki Mariborskega tedna veliko razstavo, na kateri bodo sodelovali tudi graški akvaristi.

Pabecki

SLADKORNI BARONI.

»Del. politika« poroča: »Sladkorni baroni ne marajo znižati cene sladkorja. Pravijo, da morajo preveč pod ceno izvažati eksportni sladkor. Državne tvornice se pa izgovarjajo, da imajo stare stroje in ne morejo sedaj prevzeti sladkorne pese, ki je še pri kmetih naprodaj. Zagrebški listi pravijo, da je to izgovor kartela. No, 70 milijonov dobička je več kakor 30 ali 40 milijonov.«

»DOPUST.«

Tuk. »Del. politika« piše: »Ni denarja. Radi pomanjkanja kredita bodo akordanti v kurilnici d. ž. najbrž ves mesec ostali na brezplačnem dopustu.«

Ptujske novice

Proračun sreskega cestnega odbora v Ptujju za leto 1937-38. Sreski cestni odbor v Ptujju je na svoji seji dne 7. t. m. ustanovil proračun dohodkov in stroškov cestnega okraja za leto 1937-38 ter sklenil, pobirati za pokritje primanjkljaja 18% cestne doklade in sicer na vse neposredno dokladam podvržene državne davke. — Pri tožbe zoper ta sklep se vlagajo pismene ali ustmeno pri sreskem cestnem odboru v Ptujju v roku 14 dni od razglasitve tega sklepa.

Konzum mesa v Ptujju v letu 1936. V mestni klavnici v Ptujju je bilo v letu 1936 zaklanih 3789 živali in sicer 209 bikov, 183 volov, 305 krav, 487 telic, 1505 telet in 1100 svinj. Konzum se je v letu 1936 napram letu 1935 zvišal za 800 komadov živine, kar je pripisati ugodnejšim cenam živini. Radi nizkih cen je kmetovalec v prejšnjih letih raje klal živino doma in potem meso na drobno razprodal, da je prišel na svoj račun.

Putnikove novice

Vozne olajšave. Beograd, 10. januarja, skupščina gluhozemih, polovična voznja v času od 8. do 14. jan. na podlagi objave in žel. leg. a Din 2.— Mrkopolje, 16. in 17. januarja, smuške tekme za državno prvenstvo v alpski kombinaciji, polovična voznja v času od 13. do 20. jan. na podlagi žel. legitimacije a Din 2.— Skoplje, 8. in 9. maja, konferenca Rotari klubov, polovična voznja v času od 5. do 13. maja, kakor za nadaljne izlete po Južni Srbiji na podlagi žel. legitimacije in članske izkaznice. Roma, svetovna razstava katoliškega tiska z 70% popusta na italijanskih železnicah podaljšana do 30. aprila. — Vse nadaljne informacije, nabava vozovnic po originalnih in znižanih cenah, preskrba viz, nakup valut po najugodnejših dnevnih tečajih, preskrba kliring-mark, nabava potovalnih lir itd. pri »Putniku« Maribor, Aleksandrova c. 35, tel. 21-22, 21-29 in »Putniku« Celje, Aleksandrov trg 1, tel. 119.

Sportno gibanje

Tekmovanje za državno nogometno prvenstvo se je včeraj nadaljevalo z dvema tekmama in sicer je v Splitu premagal zagrebški Gradjanski Hajduk z 1:0 (0:0), v Beogradu pa je Jugoslavija zmagala nad Haškom v razmerju 2:0 (1:0). Po svoji včerajšnji zmagi nad Hajdukom ima Gradjanski največ izgledov za jesenskega prvaka.

Železničar: Rapid. V nedeljo 17. t. m. se bo v Mariboru otvorila letošnja nogometna sezona, in sicer se bo odigrala prijateljska tekma med SK Železničarjem in SK Rapidom.

Gospodarske beležke

Procesi zaradi »Phönixa«. Polom »Phönixa« je povzročil tudi številne procese. Tuji listi poročajo o dveh takšnih zanimivih procesih. Kakor se je kmalu po polomu ugotovilo, so imeli nekateri agenti »Phönixa« navado, da so nagovarjali ljudi, da po treh letih zamenjajo svoje pogodbe za boljše. Tako so včasih dostavili klavzulo o zlati valuti, so podaljšali ali skrajšali rok zavarovanja in podobno. Nova avstrijska zavarovalnica, d. d. kot naslednica »Phönixa« pa se je postavila na stališče, da gre v vseh teh primerih za popolnoma novo, ne pa za podaljšanje stare pogodbe. Zato se je branila izplačati vdovi nekega zdravniška, ki je svojo staro pogodbo nadomestil 1. 1933. z novo, ker nova pogodba še ni tri leta stara, prejšnja pogodba pa da je z novo ugasnila. Vdova je nato vložila tožbo pri dunajskem trgovinskem sodišču. Takoj po izvedeni ustni razpravi je zavarovalnica priznala upravičenost tožbe vdove, in izplačala zavarovalnino in tudi plačala vse pravdne stroške. Na Madjarskem je bilo vloženih proti zavarovancem »Phönixa« mnogo tožb, ker niso več plačevali premij. Več teh tožb se je tudi končalo z obsodbo zavarovancev, da morajo premije plačati. Z uspehom pa je izpodbijal tožbo neki budimpeštanski trgovec. Dejal je, da je zahteva »Phönixa«, oz. Denarne centrale, ki likvidira posle »Phönixa«, v nasprotju z madjarskim civilnim pravom. Kajti tisti, ki je sam kršil obveznosti iz pogodbe, nima pravice tožiti drugega na izpolnitev pogodbe. »Phönix« pa svoje obveznosti ni izpolnil. Sicer pa je uredba o »Phönixu« tudi v nasprotju z madjarskim trgovinskim zakonom. Sodišče se je izvajanjem trgovca priključilo in razsodilo, da je imel zavarovane vso pravico, da preneha plačevati premije in zahteva kapitalizacijo svojega zavarovanja. Zavarovalnica zato nima nobene pravice do zaostalih premij.

Dvig cene črnega bora. V sarajevski gozdni direkciji je bila 30. decembra licitacija za prodajo 7000 kubičnih metrov črnega bora. Izklicna cena je bila 110 Din. Skupno je bilo 5 dražilcev. »Cer«, d. d. v Zagrebu je ponudila po 171,24 Din. »Našička« po 166,80, Marko Babu-

novič iz Sarajeva 162, družba »Ugar« 166 in Ivan Cater iz Celja 160 Din. Na dražbi je bila dosežena za 428.680 Din višja cena, kakor pa je bila izklicana. Poleg tega je dobila direkcija plačano tudi vso gozdno takso. Cena črnega bora, ki je bila preje po 50 do 70 Din za kubični meter, je sedaj skočila na 170 Din, in se je torej dvignila za približno 120 Din. Glavni kupec črnega bora je Nemčija, ki je preje kupovala ta les iz Amerike. Ker pa je zahtevala Amerika plačilo vedno v devizah, ni nakup v Ameriki Nemčiji nič več konveniral. Sedaj kupuje v Jugoslaviji, kjer more plačati bor v kliringu. V Nemčiji je znan bosenski bor kot »Jugopeach pine«. Črni bor ima zelo veliko smole ter se zlasti uporablja za vojno industrijo.

Pekeske novice

Občni zbor gasilske čete Pekre je bil v nedeljo 10. januarja v začetku ob 10. uri v gostilni Zorko. Predsednik Zorko je otvoril sejo, pozdravil vse navzoče in se spomnil Nj. Vel. kralja Petra II. in projektora gasilstva Nj. Vis. princa Tomislava. Po poročilih posameznih funkcionarjev je bilo razvidno, da je četa delovala zelo vzorno. Četa ima stanje v blagajni 7.861 Din. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor. Predsednik: Brezovnik Štefan, poveljnik: Kreuh Franc, poveljnikov nam.: Ribič Anton, tajnik, Ozi mič Rudolf, blagajnik, Mule Ivan, orodjar: Strohmaier Franc, odbornika: Pukl Maks in Kerhe Josip.

Narodna gledališča

MARIBORSKO GLEDALIŠČE:

Ponedeljek, 11. januarja: Zaprti.
Torek, 12. januarja ob 20. uri: »Visokost pleše«. Red B.
Sreda, 13. I. zaprta.
Četrtek, 14. I. ob 20. uri: »Kadar se utrga oblak«, red A.

PTUJSKO GLEDALIŠČE:

Ponedeljek, 11. januarja ob 20. uri: »Kadar se utrga oblak«. Gostovanje »Narodnega gledališča« iz Maribora.
Prva ponovitev Žigonove drame »Kadar se utrga oblak« bo v četrtek 14. jan., ob 20. uri. To izredno močno in s silno dramatsko pisano delo je ob premieri imelo zelo časten uspeh in je pretreslo občinstvo.
Nušičev »Dr.« na mariborskem odru. Kot naslednjo dramsko premiero pri-

Razno

CENJENE DAME!

Od danes dalje zopet dobra frizerka pri Ivanu Fliegerju, frizerju, Krčevina, Aleksandrova cesta 7, Maribor. 162

Posest

ENONADSTROPNA HIŠA za Din 50.000.— naprodaj. Naslov v upravi lista. 159

Sobo išče

IŠČEM OPREMLJENO SOBONO na desnem bregu Drave. Ponudbe pod »Takoj« na upravo. 163 upravo.

Službo dobi

MODISTINJO, vodilno moč, sprejem takoj, stalna služba. Pisarne ponudbe pod »Simpaticna« na upravo. 160

Naročniki

pri naših inseren- kupujte jih ter oglašujte

DON JUAN

»Res je,« je priznal Andrikos. »Zdi se mi najprimerneje, da se hči po smrti babice zopet vrne k svojemu očetu, od katerega je bila že 10 let...« Ni mogel spregovoriti do konca; tako zelo je bil prevzet.

»Gotovo si pa tudi misli,« je pripomnila Katinka, »da je v tem času zavzela mesto Hermionine matere druga ženska, neke vrste umetnica-vagabundka, žena brez poklica, brez rodbine in najbrže tudi brez načel in religije ter da so pravoverni in strogo uravni sorodniki tvoje hčerke najbrže izrabili vsako priliko, da napolnijo srce tvoje hčerke z mržnjo, prezirom in sovraštvom da mačehe. Tudi si najbrže dobro pretehtal, kakšno stališče bo zavzelo to po vseh pravih britanske vzgojne umetnosti zdresirano dekle poleg Slovanke Katinke. Mar ne bo preveč trpela njena prefinjena idealnost ob stiku z grobo re-

alistiko mojega bistva, mar ne bo trpela njena nežnost spricho moje hladnosti? In uspeh tvojih razmišljanj bi gotovo bil ta, da nisem primerna za to, da bi bila mati tvoje hčerke.«

»Katinka,« je ves osupel govoril Andrikos, »za božjo voljo, ti mi deiaš krivico. Meni je bilo največ do tega, da ti ne natovorim tega tvojega bitja z vso njeno tugo ter neizkušnostjo, saj bi bila ti radi Hermionine prisotnosti v vseh življenjskih navadah precej prizadeta. Kratko in malo: ne zahtevam od tebe nikakšne žrtve.«

Katinka je nekaj časa pomislila, zatem pa dejala: »Gotovo nisem žena, ki boji vzor mladega dekleta. Fini ton in nežne manire so mi odvratne. Moj jezik je osat in drzen, moje obnašanje nemalekkrat izzivalno. Na drugi strani nisem nikakšna gospodinja, Česa naj bi se pač

spricho tega naučila Hermiona pri meni?«

»Nič slabega, gotovo nič slabega,« je ponavljal Andrikos prijazno ter ljubeznivo.

»Meniš? Poslušaj torej, ti rovarski diplomat, prekosrečni oče, mojo odločitev! Naj dekle kar pride. Če bi bilo v meni srce, potem bi morda rekla, da mu ga bom odprla. Tako pa se moram zadovoljiti z obljubo, da ji bom zamčila dober postopek. Piši, da jo pričakujeva.«

Andrikos je ves vznemirjen pograbil roko svoje mlade žene, jo pritisnil na ustnice ter zašepetal: »Zahvaljujem se ti.« Ona pa je zbežala v sosednjo sobo.

Tedaj pa je Andrikos nenadoma zailtel. »Kako naj vendar prispe uboga Hermiona semkaj?! Angleško brodovje pričakujejo v Besika-Baju. Carigrad je blokiran in ga lahko vsak trenotek zasejejo Rusi. Pod takšnimi okoliščinami si menda ne bo upal nikdo od sorodnikov potovati s Hermiono semkaj.«

Medtem se je Katinka zopet pojavila v sobi in pristavila: »Do Smyrne jo bo

že mogoče spremljati. Tamkaj pa jo ti počakaš in jo spraviš semkaj s francoskim poštnim parnikom.«

»Jaz?« je razburjeno vzkliknil Andrikos. »Kako si moreš misliti, draga žena, da bi mogel nastopiti pot, sedaj v tej zimi, z revmatizmom in ravno v trenutku, ko preiskujem začetke stambulске palače?«

»Če je temu tako, potem povej kar odkrito, da naj jaz grem po dekle,« je prišla Katinka.

»Nisem tako mislil, toda če bi se mogla odločiti...«

Katinka ni takoj odgovorila. Andrikos pa je dejal: »Zagloba bi te lahko spremljal do Smyrne.«

»Ta Poljak naj me spremlja?!« je kakor s prezirom vzkliknila Katinka.

»Mar ne visi na tebi, kakor na materi, odkar si ga v težki boleznii s svojo medicino pozdravila? Mar ne bi dal svojega življenja za te, ta zvesti, hvaležni Poljak?«

(Dalie sledi.)